

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

Viite

Lausuntopyyntö 15.4.2020, dnro VN/8780/2020-MMM-1

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ELINTARVIKEMARKKINALAIN JA OIKEUDENKÄYNNISTÄ MARKKINAOIKEUDESSA ANNETUN LAIN 1 LUVUN 2 JA 6 §:N MUUTTAMISESTA

Oikeusrekisterikeskus esittää lausuntonaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi seuraavaa.

Kustannuksista

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan, että Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön pantavaksi tulisi uusi, elintarvikelakiin perustuva seuraamusmaksu. Luonnoksessa ei ole arvioita siitä, kuinka monta seuraamusmaksua vuositasolla määrättäisiin. Näin ollen on vaikea arvioida, kuinka suuret kertaluonteiset tietojärjestelmäkustannukset Oikeusrekisterikeskukselle aiheutuisi. Kustannusten osalta viitataan tarkemmin Oikeusrekisterikeskuksen vastikään 11.5.2020 antamaan eläintautilakia koskevaan lausuntoon (maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 12.3.2020, dnro VN/4546/2020MMM). Jos nyt esitettyjä elintarvikelakiin perustuvia seuraamusmaksuja määrättäisiin vuositasolla vain vähäinen määrä eli muutamia kappaletta vuodessa, seuraamusmaksujen perintä voitaisiin jättää tietojärjestelmäkustannusten säästämiseksi tehtäväksi manuaalisesti. Tässäkin tapauksessa seuraamusmaksuista vietäisiin Oikeusrekisterikeskuksen perintäjärjestelmään tieto maksun perusteesta niin, että Oikeusrekisterikeskuksen kansalaisille ja yhteisöille tarkoitettu sähköinen asiointimahdollisuus voitaisiin seuraamusmaksujenkin osalta välttävällä tavalla järjestää. Jos maksuja kuitenkin määrätään edellä esitettyä useammin, täytäntöönpanoprosessi on välttämätöntä toteuttaa kokonaisuudessaan Oikeusrekisterikeskuksen perintäjärjestelmän avulla, jolloin edellä lausunnossa 11.5.2020 tarkoitettujen seuraamusmaksukohtaiset kertaluonteiset kustannukset toteutuvat.

Seuraamusmaksun nimeäminen

Oikeusrekisterikeskus on aiemmin esittänyt uusien seuraamusmaksujen nimeämistä erisnimellä yksittäisten maksujen tunnettavuuden edistämiseksi ja maksuja koskevia tekstejä kirjoitettaessa maksujen yksilöitävyyden helpottamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on jo käytetty esimerkiksi termejä tuontivalvonnan seuraamusmaksu ja eläinvalvonnan seuraamusmaksu. Nyt esitetystä elintarvike-

markkinalain 11 a §: ssä on mahdollista helposti nimetä ehdotettu seuraamusmaksu muuttamalla pykälän otsikkoa. Sopiva otsikko voisi olla esimerkiksi ”Elintarvikemarkkinoiden seuraamusmaksu”.

Kuoleman vaikutus täytäntöönpanoon

Elintarvikemarkkinoiden seuraamusmaksuja määrättäisiin luonnollisille henkilöille, koska elintarvikemarkkinalain 2 §:n määritelmän mukaan ostajalla tarkoitetaan myös luonnollista henkilöä. Esitettyyn 11 b §:ään on ilmeisesti syytä lisätä säännös siitä, että seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Säännös vastaisi rikoslain 8 luvun 16 § 1 momentin säännöstä, jonka mukaan sakko raukeaa tuomitun kuollessa.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttaminen

Luonnoksen mukaisessa elintarvikemarkkinalain 11b §:ssä säädettäisiin siitä, että elintarvikemarkkinoiden seuraamusmaksu pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisessa järjestyksessä. Luonnokseen hallituksen esitykseksi ei kuitenkaan liity ehdotusta sakon täytäntöönpanosta annetun lain 2 §:n muuttamiseksi. Sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaan täytäntöön pantavat täytäntöönpanoasialajit on varsin kattavasti lueteltu edellä tarkoitettussa 2 §:ssä ja informatiivisista syistä myös elintarvikemarkkinoiden seuraamusmaksu on syytä pykälän sisältämässä luettelossa mainita. Myös oikeusministeriön työryhmämietinnössä 52/2018 on kiinnitetty huomiota siihen, että uudesta seuraamusmaksusta olisi syytä ainakin 2 §:n luettelosta säätää, jos seuraamusmaksu on tarkoitus sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa järjestyksessä panna täytäntöön.

Esitetyn uuden seuraamusmaksun täytäntöönpano sopii hyvin Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi edellyttäen, että perintäjärjestelmän riittävä kehittäminen kyetään varmistamaan.

Johtajan sijaisena
toimialajohtaja

Jari Saarela

Täytäntöönpanopäällikkö

Tauno Aalto

Allekirjoitettu lausunto on Oikeusrekisterikeskuksen diaarijärjestelmässä